

03.10.2012

Dnro POPELY *222/3560-2008*

LOPPURAPORTTI

Rehuvilja Koulutus-hanke 1.8.2008 – 31.7.2012

Sisältö

• Hankkeen nimi ja toteuttaja	3
• Hankeorganisaatio ja henkilöstö	4
• Yhteistyökumppanit	4
• Tavoitteet	5
• Toteutus	
• Toimenpiteet	5
• Aikataulu	9
• Kustannukset ja rahoitus	9
• Tiedottaminen	10
• Hankkeen toteutuksen arviointi	10
• Jatkotoimenpiteet	12

1. Hankkeen nimi ja toteuttaja

REHUVILJA KOULUTUS- hanke
Hankkeen numero 3574, 222/3560/2008

Hankkeen toteuttaja:	MTT Pohjois-Pohjanmaan tutkimusasema
Osoite:	Tutkimusasemantie 15, 92400 Ruukki
Puhelin:	(08) 27084501
Yhteyshenkilö:	Essi Saarinen, essi.saarinen@mtt.fi
Vastuullinen johtaja:	Erkki Joki-Tokola; erkki.joki-tokola@mtt.fi
Hankkeen asiakirjojen säilytys:	MTT Ruukki, Tutkimusasemantie 15, 92400 Ruukki

2. Hankeorganisaatio ja henkilöstö

Rehuvilja Koulutus – hankkeessa on työskennellyt projektipäällikkönä Essi Saarinen. Projektityöntekijöinä osa-aikaisesti ovat työskennelleet Sirpa Lunki ja Kati Mattila. Kouluttajana MTT:n puolesta on Essi Saarisen lisäksi toiminut Raija Suomela. Hankkeen kirjanpidosta on vastannut Maarit Myllymäki. Koulutuksista ProAgrioiden puolesta ovat vastanneet Risto Jokela, Olli Valtonen ja Juha Sohlo Oulusta ja Sirkku Koskela sekä Jouni Huhtala Keski-Pohjanmaalta. Hankkeen vastuullisena johtajana on toiminut Erkki Joki- Tokola, MTT Ruukki.

Hankkeen ohjausryhmään on kuulunut 6 jäsentä. Ohjausryhmän tehtävänä on ollut seurata ja ohjata hankkeen toteutumista. Hankkeen ohjausryhmän kokoonpano on ollut seuraava:

Pekka Nikula	Ylivieskan Kaupunki, maaseutuasiamies
Erkki Joki-Tokola	MTT
Jaakko Laurinen	Raisio Agro
Antti Rinkinen	viljelijä
Olli Valtonen	ProAgria Oulu
Jari Orjala	Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto

Kukka Kukkonen/Pirjo Onkalo/Vesa Laaninen	ELY- keskuksen edustaja
---	-------------------------

Varalla:

Sirkku Koskela	ProAgria Keski-Pohjanmaa
Raija Suomela	MTT
Ari Vilppola	Raisio Agro
Mauno Korhonen	Sievin kunnan maaseututoimenjohtaja

MTT Ruukin tutkimusasema on vastannut hankkeen toteuttamisesta sekä hallinnoinnista. **Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus (MTT)** on maa- ja metsätalousministeriön alainen yksikkö, jonka tehtävänä on suomalaisen elintarviketuotannon kehittäminen. MTT Ruukin toimipiste sijaitsee Siikajoella (ent. Ruukki), 60 kilometriä Oulusta etelään.

3. Yhteistyökumppanit

Hanketta on tehty yhteistyössä Oulun ja Keski-Pohjanmaan ProAgrioiden kanssa. Heille on tehty puolivuositain tuensiirto muodostuneiden kustannusten mukaisesti.

Yksityisrahoittajina hankkeessa ovat toimineet Raisio Oyj ja Bayer CropScience. Lisäksi yhteistyötä on tehty mm. Agrimarketin, Boreal Oy:n, Vieskan Metallin, Nordkalkin ja K-Maatalouden kanssa.

Seutukunnista ovat mukana yhteistyössä olleet Oulun seutukunta, Siikalatvan seutukunta, Raahen seutukunta, Ylivieskan seutukunta ja Nivala-Haapajärven seutukunta, Kaustisen seutukunta sekä Kokkolan seutukunta.

Yhteistyötä tehtiin myös Haapajärven ammattiopiston ja Keski-Pohjanmaan maaseutuopiston kanssa.

4. Hankkeen tavoitteet

Hankkeessa koulutetaan erikoistuneita, motivoituneita ja menestyviä viljanviljelijöitä, joiden toiminta on myös pitkällä tähtäimellä kannattavaa.

5. Hankkeen toteutus

Toimenpiteet

Koulutus viljelijöille

Hankkeessa järjestettiin yhteensä 76 koulutuspäivää, 26 eri paikkakunnalla. Näihin tilaisuuksiin osallistui yhteensä 394 henkilöä. Opintopäiviä kertyi 871 kpl. Tavoitteena hankkeella oli 1350 opintopäivää ja osallistujia 250 henkilöä.

Hankkeessa järjestettiin viiden päivän Laatuviljan tuotanto -koulutuskokonaisuuksia:

Kannus, kevät 2009

Ylivieska, kevät 2009

Oulainen, syksy 2009

(yhden päivän tilaisuus, kokonaisuuteen ei saatu osallistujia tehokkaasta markkinoinnista huolimatta)

Liminka, talvi 2009–2010

Ylivieska talouskoulutus, talvi 2009–2010

Perho, kevät 2010

Tyrnävä, kevät 2010

Ruukki, talouskoulutus, kevät 2010

Lisäksi tarjottiin koulutuspaketteja Nivalaan ja Haapavedelle, joihin ei tullut ilmoittautumisia.

Kaustinen, kevät 2011

Ylivieska, luomukurssi, kevät 2011

Talvella 2011 haettiin Ely – keskukselta muutosta hankesuunnitelmaan, jossa saatiin lupa järjestää yksittäisiä koulutuspäiviä.

Koulutuspäivät

2009

6.2.2009	Kasvinsuojelukoulutus, Ylivieska
17.2.2009	Tuplaa satosi, Kannus
26.2.2009	Tuplaa satosi, Ylivieska
17.3.2009	Johda tilaasi, Kannus
26.3.2009	Johda tilaasi, Ylivieska
22.4.2009	Rypsi- päivä, Sievi
16.6.2009	Pelonpiennar- tilaisuus, Kalajoki
23.6.2009	Pellonpiennar- tilaisuus, Kannus
24.6.2009	Pellonpiennar- tilaisuus, Ylivieska
2.11.2009	Tuplaa satosi, Liminka
4.11.2009	Tuplaa satosi, Oulainen
16.11.2009	Johda tilaasi, Liminka
15.12.2009	Talouškoulutus, Ylivieska

2010

2.6.1.2010	Tuplaa satosi, Tyrnävä
16.2.2010	Kasvinsuojeluilta, Tyrnävä
10.3.2010	Tuplaa satosi, Perho
18.3.2010	Kasvinsuojelupäivä, Ylivieska
18.3.2010	Vilja-ilta, Nivala
23.3.2010	Johda tilaasi, Tyrnävä
24.3.2010	Talouškoulutus- Miltä tulokset näyttävät? , Ruukki
7.4.2010	Johda tilaasi, Perho
8.4.2010	Strategioita viljatilan menestymiseen, Ala-Temmes
8.6.2010	Pellonpiennar- ilta, Kalajoki
17.6.2010	Pellonpiennar- ilta, Tyrnävä
23.6.2010	Pellonpiennar- tilaisuus, Ruukki
16.11.2010	Vilja-ilta, Tyrnävä
14.12.2010	Kasvukausi 2010- ilta, Perho

2011

20.1.2011	Härkäpapu ja herne- päivä, Ylivieska
31.1.2011	Tehoja kuminan tuotantoon, Lohtaja
24.2.2011	Tuplaa satosi, Kaustinen
25.2.2011	Raision sopimusviljelytilaisuus; Kasvutuloksia Ruukin kokeista, Ylivieska
2.3.2011	Talouškoulutus, Ruukki

7.3.2011	Tutkimustieto käyttöön -päivä, Kaustinen
22.3.2011	Tuplaa tulosi, Kaustinen
23.3.2011	Rikkakasvikoulutus, Ylivieska
23.3.2011	Vilja-ilta, Tyrnävä
31.3.2011	Hivenravinnekoulutus, Ala-Temmes
13.6.2011	Pellonpiennar- tilaisuus, Kaustinen
21.6.2011	Pellonpiennar- tilaisuus, Kalajoki
28.7.2011	Luomu pellonpiennar- tilaisuus, Ruukki
11.11.2011	Vilja-ilta, Raahe
30.11.2011	Vilja-ilta, Tyrnävä
8.12.2011	Syyspuinti-tilaisuus, Ylivieska

2012

24.1.2012	Lajikekokeiden tulosseminaari, Ylivieska
25.1.2012	Lajikekokeiden tulosseminaari, Ala-Temmes
25.1.2012	Lajikekokeiden tulosseminaari, Ruukki
26.1.2012	Kumina-koulutus, Lohtaja
7.2.2012	Kasvinsuojelukoulutus, Ala-Temmes
8.2.2012	Kasvinsuojelukoulutus, Ylivieska
23.2.2012	Syysrypsi-seminaari, Kannus
4.3.2012	Viljakoulutus, Perho
28.3.2012	Muokkaus ja kylvö viljantuotannossa, Haapajärvi
29.3.2012	Muokkaus ja kylvö viljantuotannossa, Kannus
4.4.2012	Muokkaus ja kylvö viljantuotannossa, Ruukki
6.6.2012	Ajo-opastin koulutus, Tyrnävä
7.6.2012	Ajo-opastin koulutus, Haapajärvi
12.6.2012	Pellonpiennar-tilaisuus, Perho
16.6.2012	Pellonpiennar-tilaisuus, Raahe
19.6.2012	Pellonpiennar-tilaisuus, Kalajoki

Koulutuksien sisältö

Koulutusten sisältö on toteutettu hankesuunnitelman pohjalta. Lisäksi on järjestetty koulutuksia ja seminaareja ajankohtaisista asioista sekä viljelijöiden toiveista.

Kotimaan matkat

1.-2.7.2009	Opintoretki Västankvarnin peltopäiville, Inkoo
7.-8.7.2010	Opintoretki Okra maatalouskonenäyttelyyn, Oripää
20.10.2010	Opintoretki KoneAgriaan, Jyväskylä
8.-10.2.2011	Raision risteily
17.-18.3.2011	Viljasiiloihin tutustumisretki Etelä-Pohjanmaalle, Seinäjoki

- 20.6.2011 Kuminaretki, Närpiö
- 30.6–1.7.2011 Opintoretki Farmari- maatalousnäyttelyyn, Pori
- 6.-7.7.2011 Opintoretki Västankvarnin peltopäiville, Inkoo
- 20.–21.10.2011 Opintoretki KoneAgria-näyttelyyn, Jyväskylä
- 1.11.2011 Kasvinsuojeluretki, Ilmajoki
- 24.11.2011 Kuminaretki, Ilmajoki
- 17.–19.2012 Tutustumisretki kuivureihin Etelä-Suomeen, Turku ja Tampere
- 1.-3.2.2012 Raison risteily
- 4.-5.7.2012 Opintoretki Okra-maatalouskonenäyttelyyn, Oripää

Ulkomaan matka

- 6./7.-10.11.2009 Opintoretki Agritechnica- näyttelyyn, Hannover, Saksa

Neuvojen koulutus

- 2.6.2009 Kasvinsuojelukoulutus
- 15.2.2010 Viljamarkkina – tiedotustilaisuus

Koska hankkeessa toimi vain muutamia kouluttajia, tulimme tulokseen, ettei hankkeessa kannata järjestää erikseen koulutuksia kouluttajille. Ajankohtaisista viljelijäkoulutuksista ja vierailevista luennoitsijoista tiedotettiin ProAgriolle sekä muille yhteistyökumppaneille ja sidosryhmille, joihin heillä oli mahdollisuus osallistua.

Rehuvilja seminaarit

Järjestetty yhteistyössä InnoNauta Tiedotus – hankkeen kanssa:

- 6.11.2008 Matkalla Tulevaisuuteen – hankkeiden avausseminaari, Kempele
- 28.1.2009 Tehoja rehuviljan tuotantoon – seminaari, Nivala
- 30.6.2009 Pohjois-Pohjanmaan Nurmitapahtuma, Ruukin tutkimusaseman pellonpiennarpäivänä,
- 12.8.2009 Tutkimusasemapäivä, Ruukki
- 13.1. 2010 Maataloustieteiden päivät, Helsinki
- 2.3.2010 MTK: Viljamarkkinan ajankohtaispäivä, Ruukki
- 5.8.2010 Koeruuduilta käytäntöön – Tutkimusasemapäivä
- 26.1.2011 Tulosseminaari, Ala-Temmes
- 27.1.2011 Tulosseminaari, Ylivieska
- 4.8.2011 Pellonpiennarpäivä, Ruukki
- 10.–11.1.2012 Maataloustieteiden päivät, Helsinki

Aikataulu

Koulutus -hankeen toiminta käynnistettiin omalla riskillä keväällä 2009, virallinen päätös hankkeelle tuli 25.05.09. Hankeaikataulu oli 1.8.2008- 31.7.2011. Päätöksen viivästyisestä johtuen hankkeelle haettiin ja saatiin jatkoaikaa 1.8.2011–31.7.2012.

Kustannukset ja rahoitus

Hanke on saanut 80 % rahoituksen Euroopan maaseudun maatalouden kehittämisen rahastosta sekä valtiolta. Rahoituksen myöntäjä on Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus. 10 % hankkeen rahoituksesta saadaan alueen seutukunnista ja 10 % yksityisrahoittajilta, jotka ovat osallistuvien viljelijöiden lisäksi Raisio Oyj ja Bayer CropScience. Hankepäättöksen mukainen kokonaisbudjetti on 466 400€.

Kustannuksia ja rahoitusta on seurattu säännöllisesti.

Hankkeelle jäi hankeajan jälkeen rahoitusta, jonka puitteissa olisi voitu hakea jatkoaikaa. Rahaa jäi palkkauskuluihin sekä ostopalveluihin. Muualta Suomesta kutsutut luennoitsijat perivät usein vain matkakuluja, mutta eivät laskuttaneet työtunneista. Osaltaan palkkauskulujen jäämiseen vaikutti ProAgria Oulun budjetoitua pienempi hanketyöhön osallistuminen. Lisäksi kotimaan matkakuluista jäi noin 10 000€ käyttämättä. Yhteistyössä rahoittajan kanssa päätimme kuitenkin päättää hankkeen ja ylijäävä rahoitus siirrettiin uudelle kehityshankkeelle. Viimeisen hankepäättöksen mukainen kokonaisbudjetti oli 357 778,65€.

Taulukossa on hankkeen toteutunut budjetti 31.7.2012 saakka.

		2009	2009	2010	2011	2012			
	Hyväksytyt kustannusarvio	1. maksatus	2. maksatus	3. maksatus	4. maksatus	5. maksatus	Maksatukset yhteensä	Jäljellä	
Palkkauskulut	222 225,43	25 154,22	37 666,27	60 403,71	55 849,62	43 151,61	222 225,43	0,00	
Ostopalvelut ja palkkiot	7 929,59	341,78	1 494,04	1 849,57	3 001,76	1 242,44	7 929,59	0,00	
vuokrat	3 581,18	399,88	323,36	844,95	794,72	1 218,27	3 581,18	0,00	
kokouspalkkiot	170,40			42,47	42,73	85,20	170,40	0,00	
kotimaan matkakulut	61 409,24	2 273,11	13 298,94	11 191,35	21 252,20	13 393,64	61 409,24	0,00	
ulkomaan matkakulut	40 710,19	6 457,00	33 834,00	112,13		307,06	40 710,19	0,00	
muut kustannukset	28 494,63	3 329,90	3 520,93	6 658,50	5 352,75	9 632,55	28 494,63	0,00	
yhteensä	364 520,66	37 955,89	90 137,54	81 102,68	86 293,78	62 288,76	364 520,66	0,00	
ulot	0,00					6 742,01	6 742,01	-6 742,01	
hyväksyttävät kustannukset yhteensä	364 520,66	37 955,89	90 137,54	81 102,68	86 293,78	62 288,76	357 778,65	6 742,01	
		ProAgria Oulu	ProAgria Oulu	ProAgria Oulu	ProAgria Oulu	ProAgria Oulu			
		1923,34	10834,43	8230,98	6708,98	3689,38			
		Keski-Pohjanmaa	Keski-Pohjanmaa	Keski-Pohjanmaa	Keski-Pohjanmaa	Keski-Pohjanmaa			
		4435,08	5 439,69	5 923,64	7578,08	4059,86			
		2009	2009	2010					
	%	Hyväksytyt rahoituspäätös	1. maksatus	2. maksatus	3. maksatus	4. maksatus	5. maksatus	Maksatukset yhteensä	Jäljellä
U + valtio (Julkisesta)	90,00 %	295 261,73	30 365,09	72 110,93	64 882,96	69 035,89	50 453,90	289 800,71	5 461,03
Kunnat (Julkisesta)	10,00 %	32 806,86	3 795,21	9 012,85	8 109,46	8 628,52	5 605,99	32 200,08	606,78
ulkinen rahoitus yhteensä		328 068,59	34 160,30	81 123,79	72 992,41	77 664,40	56 059,88	322 000,79	6 067,81
yksityinen rahoitus	10 %	36 452,07	3 795,59	9 013,75	8 110,27	8 629,38	6 228,88	35 777,87	674,20
kokonaisrahoitus		364 520,66	37 955,89	90 137,54	81 102,68	86 293,78	62 288,76	357 778,65	6 742,01

Tiedottaminen

Raportointi ja seuranta

Hankkeelle on haettu maksatusta kaksi kertaa vuodessa. Maksatusten yhteydessä on tehty virallinen raportointi rahoittajalle. Ohjausryhmä on käsitellyt kokouksissaan maksuhakemuksen budjettiseurannan ja ko. kauden toiminnan.

Seutukunnille ja yhteistyöyrityksille on vuosiraportti lähetetty kerran vuodessa.

Nettisivut

MTT Ruukin hankkeiden toiminnasta tiedotetaan aktiivisesti www.mtt.fi/ruukki sivuilla. Sivulla on pidetty myös kasvukauden kuulumisista kertovaa Pellon pientareelta- blogia, jossa muun muassa kerrottiin rypsin tuholaisen esiintymisestä. Hankkeen koulutuksista on tiedotettu alueen lehtien ja sähköpostien lisäksi myös sivuillamme. Myös hankkeen koulutusmateriaalia on koottu sivuston tietopankkiin.

Esite

Hankkeesta on tehty hanke-esite. Esitettä on jaettu kaikissa aiheeseen liittyvissä tilaisuuksissa. Lisäksi käytössä on ollut rollup.

Puheenvuoroja muiden järjestämässä tilaisuuksissa:

Hankkeen koulutuksia on esitelty jatkuvasti Rehuvilja Kehitys – hankkeen järjestämässä tilaisuuksissa sekä muissa MTT Ruukin järjestämässä tapahtumissa.

Hanketta on esitelty myös muissa hankkeen tapahtumissa, koulutuspäivissä sekä sidosryhmätapaamisissa ja yhteistyökumppaneiden tilaisuuksissa sekä MTT Ruukin tutkimusasemalla vierailleille ryhmille.

6. Hankkeen toteutuksen arviointi

Projektitiimin oma arviointi:

Hankkeelle asetetut tavoitteet saatiin toteutettua mielestämme kohtalaisesti. Koulutuksia pyrittiin järjestämään laajasti ympäri maakuntia. Tilaisuuksiin osallistuminen olisi voinut olla vilkkaampaa, mutta toisaalta kaikki kiinnostuneet olivat selvästi osaavia ja uutta tietoa hakevia viljanviljelijöitä. He haastoivatkin hanketyöntekijät ja välillä oli vaikeaa löytää tarpeeksi asiantuntevia luennoitsijoita hankkeen asiakkaille. Palaute hankkeeseen osallistuneilta viljelijöiltä on ollut kuitenkin positiivista ja he ovat osallistuneet uudelleen hankkeen järjestämiin koulutuksiin.

Koulutuskokonaisuuksiin sitoutuminen ei ollut toivottua viljelijäpiireissä. Yksittäisiin koulutuspäiviin oli selvästi helpompi saada osallistujia. Keskustelua ja verkostoitumista tapahtui helpoiten yhteisillä opintomatkoilla ja se jatkui hankkeen edetessä myös oman alueen tilaisuuksissa.

Hanke laati osallistuneille viljelijöille kyselyn syksyllä 2010. Kysely lähetettiin 100 viljelijälle ja vastausprosentti oli noin 30. Kyselyssä viljelijät antoivat alueellisen koulutuksen tärkeydelle tällä hetkellä keskiarvona 3,33 (asteikosta 1-5). Tulevaisuudessa sama ryhmä koki alueellisen koulutuksen entistä tärkeämmäksi antaen pisteitä keskimäärin 3,68. (Kyselyn kohdat 8-9). Jotta alueellista koulutusta pystyttiin toteuttamaan, tarvittiin alueellista kokemusta sekä alueellisia tuloksia. Yhteistyö Rehuvilja Koulutus ja Kehitys – hankkeen välillä oli uuden alueellisen tiedon tuottamisessa välttämätöntä ja hedelmällistä.

Yhteistyö hankekumppaneiden kanssa oli hyvää ja toimivaa. ProAgria Oulun osalta olisimme toivoneet aktiivisempaa hanketoimintaa, jolloin hankkeessa olisi ollut mahdollisuuksia tarjota laajemmin koulutuksia viljelijöille.

Hankkeen suunnittelu ja suunnitelman muutoksen tekeminen on onnistunut hyvin. Yhteistyö rahoittajan kanssakin sujui alkuvaikeuksien jälkeen sujuvasti.

Hankkeen ohjausryhmä ja hankkeen tilaisuuksiin osallistuneet viljelijät ovat kommentillaan ja osaamisellaan tukeneet hankkeen edistymistä ja antaneet ideoita uusille tekemisille alueellamme.

Ohjausryhmän arviointi:

Hanke on kouluttanut rehuviljan viljelijöitä oikeista asioista, laadukkaan ja korkean sadon tuottamiseen Keski- ja Pohjois-Pohjanmaalla. Hankkeen toiminnan ansiosta on saatu potkua kasvinviljelytilojen viljanviljelyyn. Viljelijät ovat tiedostaneet viljelyn eri vaiheiden merkityksen sadon määrään ja laatuun. Hankkeen kautta on tuotu paljon hyödyllistä asiaa esille, joka on myös mennyt suoraan käytännön toteutuksiin. Hankkeessa mukana oleilla tiloilla viljelykasvit ovat monipuolistuneet jonka kautta viljatililla voi jo puhua viljelykierron suunnittelusta. Myös panosten käyttöä on lisääntyneen tiedon myötä pystytty optimoimaan, joka on johtanut tuotantokustannusten karsimiseen. Toivon mukaan kasvinviljelytilojen onnistuminen viljanviljelyssä kannustaa myös kotieläintiloja tavoittelemaan hyviä viljasatoja.

Markkinakatsaukset ja myynnin suunnittelu olivat tervetulleita koulutuksia, joiden hyöty on näkynyt lyhyellä aikavälillä tiloilla. Tämän seurauksena tuotteiden myyntiä on alettu suunnitella tehokkaammin ja kaupanteko on ollut enemmän ammattimaista mitä aikaisemmin. Erityisen hyvää hankkeessa ovat olleet opintomatkat, pellonpiennartilaisuudet, asiantuntijaluennot sekä koetoimintaan tutustuminen. Tapahtumissa tietoa on jaettu puolin ja toisin. Hanke on ollut joustava, tästä esimerkkinä syysrypsin viljelytekniikan selvittäminen. Hankkeen tuottamat kirjalliset tuotokset ovat myös erinomaisia. Hankkeeseen on myös löydetty erittäin sopivat yksityisrahoittajat, jotka ovat edesauttaneet hankkeen onnistumista.

Hanke on saanut hyvin näkyvyyttä alueen lehdissä. Jonkin verran enemmän hankkeen aikaansaannoksista olisi vielä voinut tiedottaa ammattilehdissä, toki juttuja on ollutkin, mutta hyvää asiaa olisi varmaan ollut lisää tarjottavaksi lehtiin. Sähköinen tiedotus on kuitenkin ollut toimivaa.

Hanketoiminta alkoi ajankohtana, jolloin viljan hinta oli matala eikä kiinnostusta viljelyyn ollut kovinkaan paljon. Tämä asia näkyi alkuvaiheen osallistujamäärissä. Kuitenkin aloituksen jälkeen osallistujia määrät ovat kasvaneet koko ajan. Mukana on ollut aktiivisia viljelijöitä, joiden koulutustoiveet ja vinkit on otettu huomioon hyvin. Tämä on näkynyt monipuolisena koulutuksena koko hankealueella. Hankealueen tilat ovat olleet tyytyväisiä hanketoimintaan.

Näihin asioihin viitaten voidaan todeta, että hanke on ollut hyvin onnistunut, vaikka ei määrällisesti saavuttanut alkuperäisesti asetettuja tavoitteita.

Koulutukselle on jatkossakin selkeä tarve olemassa - satotasojen on kehityttävä koska mm. maailman ruuan tarve kasvaa, mutta viljelyala ei juurikaan. Kasvinsuojelun ja erityisesti sen ympäristökysymysten merkitys ja niiden mukaan toimiminen tulee entistä tarkemmaksi. Samoin viljelyn talousnäkökulmaa on edelleen syytä vahvistaa - vaikkakin nyt hinta on hivenen korkeammalla.

7. Jatkotoimenpiteet

Rehuvilja – hankekokonaisuus (Rehuvilja Koulutus ja Rehuvilja Kehitys) tekivät vahvan pohjatyön alueellisen viljanviljelyn edistämiseksi. MTT Ruukki haki keväällä uutta kehitys – hanketta rehuviljan viljelyyn (Kehitystä rehuviljan tuotantoon), jonka puitteissa jatkamme alueellisten tuloksien tekemistä. Tiedotustyö tullaan toteuttamaan MTT Ruukin InnoTietoa hankkeen sekä alueen koulutus- ja tiedotushankkeiden kautta. Lisäksi päivitämme edelleen www.mtt.fi/ruukki sivustoa säännöllisesti.

Siikajoella 24.9.2012

Essi Saarinen